

ТЕШЊАРСКИ ПЛАСОТИША

ГОДИНА VII

20. АВГУСТ 1993.

БРОЈ 12

Неумишном се увек чини прича о
времени. Гошово да је се никад и
није могло заобићи и претпостави-
ти јој понешто друго, макар се
чинило инспирацијом и у одред-
јеном тренутку оправдани-
јим. Наравно да речена прича увек
води рачуна баш о онима, који
обележавају то време и који га, свако
на свој начин, носе на њима. Е, само
због начуна била је она према некоме
мајка, а према некоме маћеха, с њим
што је увек неко "од горе" кројио и
правио кријеријуме, њонекима више
него јасне релације. Увек се она
васпостављала и чинила и уређивала
све на своју, иако да је њеко, врло
њеко пронаћи некога живога
створа да са собом не носи подоста
прича, баш временом намењну-
тих. Право има крај и околина да се
дичи квалитетом и духовитишћу
својих прича, свакако и јунацима. Где
би више јунака, неголи овде, где се сус-
рећуше њанина и равница, а ни јед-
ној се краја не да ни наслутишћу, а
камоли оком смртника видеши. Где
би их више, кад они сами уљас шврде
да одавде ња до мора севернијех добре
воде не има. Кад нема воде, нема ни
приче. Многи су покушавали да
некако преусмере време, еда би како
њонешта присвојили од оних "од
горе", желећи да баш они стварају и

контролишу и бележе. Као по неком
неписаном правилу, увек су бивали
смешни, а покушаји су им се о главу
лућали. Има ли бољих примера: 1942.
године у окупираном Ваљеву,
одважни, њуној сали немачких офи-
цира и есесоваца у брк њустише ре-
мек дело Чарлија Чајлина, Велики
диктијор. Памтиш ли неко, или
свећ, оне из њуне сале, или одважне?

Две године раније, 1940-те, ситишће у
Ваљево небројене њелеграм-чес-
тишће гошодину Тиосаву Благо-
јевићу, а њоводом њри деценије
њокрејних слика у њраду на
Колубари. "Умирале су" њада од зав-
исни филмације по великим њра-
довима југословенским, не разумејући
како њо да компанија Мејро Голд-
вин Мајер чак из Холивуда шаље
њелеграм-честишћу баш у Ваље-
во, кад су они имали биоскоје и њре
њога Ваљева, само ово њоследње знају
они, а оно њрејходно цео свећ.

Среће су имали јунаци њоменутих
прича, јер оне оситаше дуго њосле
њих, а њрајаће сигурно и дуго њосле
нас.

Шта се догодило са хиљадама
ненаписаних прича, а којима смо свак-
одневно сведоци? Смеју ли бар бисери
њоменути хиљадарке оситаше неза-
бележени? Размишљају ли о њоме
они "од горе"?

Тешко је рећи да ли ико има ваљаних
одговора на сва ова њишћања и нимало
лако није борити се са неумишћу
времена, само нико не може њорећи да
се њројив њега не сме и не њреба
борити, прича њишће се њиче, њишући
их. Можда у њоме и јесће скроман до-
јринос овога броја Тешњарскога гла-
соноше, уљавном њосвећенога жи-
војним причама и њонечему још.

Милован Мајић

Поштовани сутрађани, драги гости!

Управо на данашњи дан, 14. августа, пада велики јубилеј града, 6. векова од првог писаног помена о Ваљевоу као тргу, граду. Тај велики јубилеј обележавамо током целе године, али ове "Тешњарске вечери" које се седми пут одржавају, један су од догађаја посвећених великом јубилеју, 6. векова Ваљева. Ваљево се први пут помиње у писаним документима непосредно после косовског боја, 14. августа 1393. год. Од тог времена прошле су бројне године бурне историје на просторима Ваљева и Колубаре. Следе године турске управе и касније српских устанака. Управо један од повода првом српском устанку било је погубљење кнезова Алексе Ненадовића и Илије Бирчанина недалеко одавде. Ваљево у двадесетом веку и у шестом веку свога постојања претрпело је два светска рата, а и најновији грађански рат је захватио становнике нашег града. Данас живимо у тешким временима оптерећеним нехуманим санкцијама и неправедном блокадом, али и поред тога овај јубилеј има свој значај и Ваљево и Ваљевци треба да га обележе у инат санкцијама и нехуманој блокади. Обележићемо то на достојанствен начин. Град гост на "Тешњарским вечерима" је Зрењанин. Посебно поздрављам драге госте. Поздрављам све организаторе "Тешњарских вечери" спонзоре, друштвена и приватна предузећа и појединце, који су својим материјалним, организационим и другим учешћем и способностима помогли да се ове "Тешњарске вечери" одрже на одговарајућем нивоу. Поздрављам учеснике програма, људе који ће својим културним и уметничким достигнућима допринети "Тешњарским вечерима" и обележавању јубилеја шест векова Ваљева. Поздрављам све присутне и све сутрађане и госте у овим данима "Тешњарских вечери".

МИЛОРАД ИЛИЋ,

председник Скупштинине оштинине Ваљево

ПОЗДРАВНА РЕЧ ПЕТРА ПАЈИЋА

Поштовани грађани и драги пријатељи!

Припала ми је част да отворим овогодишње Тешњарске вечери у години кад се прославља шестсто година помињања имена града Ваљева. Шестсто година у историји једног града није ни дуг ни краatak период. О неким градовима постоје подаци од пре две хиљаде година, за неке градове се зна од пре четири хиљаде година. Међутим, ако откријемо нове податке о Ваљевоу, можда ћемо већ догодине славити хиљадугодишњицу. За сада ствари стоје овако. Наш град се помиње у дубровачким архивима као трговачко место. Постоје и легенде како је град добио име. Кажу да је овде дошао човек који се звао Ваљ. Био је кафеџија и место где је живео названо је по Ваљу, Ваљево. Постоји и друга претпоставка која је и духовитија. По њој народ се сваљао преко ових брегова, место се прозвало Сваљево, потом Ваљево. Ево још једне која је могућа: на месту где се сада налази Ваљево било је трговиште, пазариште, сајмиште, пијаца. Куповало се и продавало, ваљало се. Место где се ваљало названо је Ваљево. Трговало се и подваљивало. Тако је постала и "ваљевска подвала". По свој прилици "ваљевска подвала" је старија од Ваљева. Бистрила се памет, оштрио се дух, народ се учио да свему доскочи, да све надмудри. Тако су постали Ваљевци. Ваљевац је више титула, а мање географско обележје. Није ни мало случајно што су се у овом крају родили најумнији људи који су Србији донели највише добра: Прота Матеја, Хаџи Рувим, Петар Николајевић-Молер, војвода Живојин Мишић, епископ Николај Велимировић, песникања Десанка Максимовић, сви су они представници тог "ваљевског духа", те "ваљевске мудрости", која нам је и сада потребна. Тешњар је најстарији део Ваљева, али њега су прихватили млади па је он истовремено постао најмлађи део града. У "Тешњарским вечерима" он ће бити највећа позорница, најлепша продавница и највеселија кафана у Србији. Неће се затварати десет дана и за то време Ваљевци ће показати свој дух и ukazати гостољубље свима који дођу. Ја сам до сада обично затварао кафане, а сада ову тешњарску најшире отварао. Живели!

(Снимио: Душан Јовановић)

добројом В. Б. Савића

ВАЉЕВО ДРЕВНИ ГРАД

Дакле, пре Менадра није нико знао за Далмацију на јужној обали Саве, с ове стране Бебијски и Албијски гора, а Далматинцима могли су звати народ, који је истим далматинским језиком говорио, јер ми видимо да се наши људи тим именом и дан данашњи поносе. Пре Менадра, звала се област ова Илирик и била је негда Панонији другој присаједињена. У ову су, дакле, област Авари упали и Балбу с 40 других градића опленили, којима је Гудон од приска, из Сингидуна противу њи послат, сав плен одузео. Балба, била је садашња варошица Ваљево у Србији са Лепницом и Липицом.

Догодило се 598. године наше ере.

(Извод из текста СПОМЕН БЕОГРАДА, НЕГДАШЊЕГ СИНГИДУНА, од Матије П. Катанчића, бив. професора

ТЕШЊАРСКА ЗДРАВИЦА

Кад би ја почем, кућу правио, кров би начинио на четири воде: на Обницу и на Јабланицу, на Градац и Колубару. Кад би ја велим, кућу правио, врата би јој била истоку окренута, да ми сунце јутром из равнице додје. Кад би ја тако кућу правио, свих би ми седам прозора гледало на седам ваљевских брегова и седам друмова из Ваљева. И живео би живот с погледом на Ваљево, свакој згоди на видуку.

Тако би ја, а тако су и стари чинили. Дани су и онда били плави ко дандањи и ноћи овакве, благе, кад су они стали и казали: **Е, овде ваља!**

И тако је почело Ваљево и тако се правило: ко своја кућа.

И зато смо опет овде у здрављу и весељу, на слављу Ваљева.

За шест прошлих и све наредне векове!

Живели домаћине!

Бранко Лукић

ПРАВИ ДОМАЋИН

Моја животиња филозофија је да стварам калитијал да бих помагао

У нашем народу има једна пословица која каже: "Ни са лучем га не би бољег нашао". Посрећило се организатору "Тешњарских вечери" да добије правог човека за домаћина, господина Видоја Вујића. О њему и његовом предузећу се у Ваљево доста зна, но није на одмет подсетити се понечег. Предузеће "Вујић"-Ваљево, запошљава више од двеста радника, а своју делатност обавља кроз пет производно-трговачких целина. Афирмацију стиче увођењем програма за производњу фасадне столарије од вештачких материјала (ПВЦ), европског дизајна и квалитета. Тај производ је брзо нашао примену на тржишту, јер својим вишеструким предностима плени пажњу неимара. Поред овог програма предузеће "Вујић"-Ваљево производи и све врсте вијака и специјалних алата у свом погону металопредаје, затим профиле од ПВЦ-а системом екструдирања, а није заборављена ни првобитна производња објеката по систему инжењеринга. Да би се сви ови производи нашли на тржишту, побринула се властита трговина.

Разговарамо са домаћином о "Тешњарским вечерима", свидело му се, каже, како је уређено, а и оно што се досад дешавало, једино му се није свидела атмосфера: "Није народ био весео, као претходне године, а шта да радимо, прилике нам изгледа намећу расположење". Разговарамо о спонзорству, подсећамо нашег домаћина да није било ни једне важније манифестације у држави нам Србији, а да није било "Вујића".

-Постоје људи и у приватном и у друштвеном бизнису, који стварају капитал, само да би они уживали. Ја мислим да то није добро. Моја животна филозофија је да стварам капитал да бих помагао. У Ваљево има довољно јаким предузећа да би се помогло, међутим они то не чине. Шта је разлог томе, не знам. Знам само да их многе наговарам да промене такав став, јер гладни нису више у кризи, сад су у кризи сити, зато што ће врло брзо доћи време, када ће гладни појести сите.

Ову кризу треба схватити тако, да се она може превазићи, ако је победимо сви, другачије никако. Крајње је време да се мало више окренемо Ваљевоу и да видимо како да нашим људима помогнемо. Овде, у овом граду, не сме бити гладних.

Како Ви видите будуће "Тешњарске вечери"?

-Са пуно више радости и много весеља. Ми ћемо се потрудити да обезбедимо све, како би се до тога дошло".

прибележио М. Машић

СВАДБА

Било је то у време када је базен ушао у моду, а овде га није било. Њих двојица, чекајући трећег, седели су у хладу дрвета које се јавља као позадина на свим фотграфијама тек венчаних у овоме граду. Пешкир преко рамена, папуче не ногама и нестпљење на лицима.

Њих двоје управо изашли из препуног аутобуса пуног летњих мириса. Он висок у стајаћем оделу за неке хладније дане, она са стомаком до зуба. Извињање на уснама и молба из срца. Венчања мора бити, кумова под обавезно. Нико не моли док не мора, а и без тога кумство се не одбија. Пола сата нестрпљења, тек толико да патике замене, папуче да се оставе пешкири, а узму личне карте. Као поручен појави се и трећи. Додуше, са пешкиром и у папучама, али се једином свату у оделу не гледа. За два минута чуше се два ДА и све би готово. Честитке и пољупци за срећу и децу, без обавезног "куме изгоре кеса" на крају. Није се стигло, једноставно. Отвори срце младожења и рече како су сви против тог брака и како њих није брига. Сиромашни, без посла, они већ живе заједно, а природа дотерала догде и сад је, ето, готово. Последње паре су оставили за аутобус, а срамота их да кумове барем пићем не почасте. Слушају кумови, жао им зле судбине,

теше младенце и на крају одлучише. Какво би то, уосталом, било венчање без весеља?! Пређоше улицу на црвено па другу на зелено и уђоше у Централ. Десет погачица, две по персони, плус јогурт хладан. Беле им се бркови од јогурта и зуби од смеха. Њих петоро, чудни сватови, као острво добре воље у мору изгужваних преподневних лица, која свраћају на по једну, с ногу. Расташе се као што су се и срили, изненада и нагло, јер је дан појео време, а аутобус је морао назад. После три године кумови се среташе. Код кафане Три липе препозна некадашњи младожења своје сведоке. И они њега. Каже, родио се син, има томе три лета, а друго је не путу. Хвала на питању, кума је добро и боље него што је била. Још рече да их је погледао много пута и ништа. Извињавају се кумови, ето нису стигли, посао, живот, брзина... А и ти би куме могао да свратиш, нисмо ми преко света! Обећаше једни другима да ће ово да се исправи и да ће кумови прво у госте, да виде дете и остало по реду. После ће они код њих првог петка, кад буду долазили у Ваљево. Расташе се на брзину, јер аутобус је поново био бржи. Тек касније се сви сетише да не знају адресе, нити како се до домаћинове куће стиже.

Ускрам аутобус за Петницу на тридесет два у хладу и размишљама како увек касни кад то ником није важно.

по ГВОЗДЕНУ ТАРАБИЋУ

Зрењанин-највећи школски и привредни центар у Банату

"ЛАЛЕ" ЧУВЕНЕ ПО СВЕМУ

Данас зрењанинска општина броји око 140 хиљада становника и велики је привредни, али и школски центар

У срцу Банатске равнице на реци Бегеј, сместио се град Зрењанин. Име овог града помиње се од пре 600 година и он је кроз историју своје име мењао у три наврата. Дуго је био познат под именом Бечкерек, да би пред Други рат носио име Петровград, а пре 47. година то је Зрењанин у знак сећања на Народног хероја Жарка Зрењанина.

Иначе Зрењанин је највећи град у Банату са 82 хиљаде становника. Општина Зрењанин укупно броји 140 хиљада становника и једна је од већих општина не само у Војводини, већ и Србији.

По чему су банатске "лале" познате и чувене? Пре свега као вредни ратари и пољопривредници, али и као вешти мајстори са педесетак што мањих, што већих фабрика у својој средини које запошљавају близу 40 хиљада радника. Град не Бегеју је највећи прехранбени центар у Србији са већ познатим "Дијамантом", "Жито-продуктом", "Млекопродуктом", "БЕКОМ", "ИПОКОМ", "Серво Михаљем"...

Текстилна индустрија је овде изузетно развијена и она запошљава око 6000 радника. Једноставно, у овом центру се може купити све, од "капе до чарапе". Ту је и Фабрика "Радијатора", Бродоградиле "Бегеј", Фабрика лекова "Југоремедија", Фабрика Дувања, Фабрика алата "Металпрогрес", фабрика сточне хране, Индустрија козметике "Луксол", Индустрија тепиха "Пролетер"...

Зрењанин је и град ђака и студената. Овде их је око 25000. Две више и осам средњих школа уз 25 основних школа је изузетан школско-образовни садржај овог поднебља са којим се не могу похвалити ни веће средине.

О културно-спортском миљеу и свим оним што је

ова средина изнедрила на треба говорити посебно. Овде је народни музеј са богатом историјом, али и Народно позориште, Библиотека, Уметничка галерија "Ечка".

Спорт је нешто посебно, што је Зрењанину донело велику славу и познанство и изван граница ове земље. На десетине истинских шампиона, почев од рвача Симића, па до боксера Вујина, веслача Стабулова или рукометаша Рнића и фудбалере калибра Галића, Бјековића или Бечеја. И данас Зрењанин с правом носи ласкав епитет града спортова. Јер, овде је данас десет клубова у савезном рангу такмичења и још 80 регистрованих екипа са 8.000 спортиста.

Зрењанин развија и ствара нова пријатељства. Једно од оних које је у повојима, али које се све више развија, је са нашим новим домаћином и пријатељем-градом Ваљево.

"Први контакти су почели прошле године и брзо смо увидели да имамо пуно тога заједничког. Сарадња се из дана у дан продубљује и проширује. Почели смо на Дивчибарама заједнички посао на изградњи Одмаралишта. Има све чешћих наших сусрета, а је лично очекујем да и после овог сусрета, на "Тешњарским вечерима" та сарадња буде још и боља и успешнија". Ово су речи господина Љубе Слијепчевића, градоначелника Зрењанина.

Никола Божовић,

дописник "Политике Експрес" из Зрењанина

PRINTEX

ВАЉЕВО • ЛОЛЕ РИБАРА 22
ТЕЛ. 22-204, 39-588 • ФАКС 23-799

БИРО ОПРЕМА И КАНЦЕЛАРИЈСКИ МАТЕРИЈАЛ
ВРХУНСКА УСЛУГА ЗА ВАШУ АДМИНИСТРАЦИЈУ

Тешњар и "Тешњарске вечери" у туристичкој понуди Ваљева

Ретко се које место у Србији може похвалити тако садржајном туристичком понудом, као што је то наш град и општина Ваљево у целини. Ваљево је град споменика и спомен-обележја посвећених великанима српске и југословенске културе, град са старом и сачуваном архитектуром, бројним установама културе и богатим културним садржајима, збивањима и догађањима, по чему је познат не само у српским, већ и југословенским просторима. Стари део града, Тешњар, стара чаршија, грађена у српско-балканском стилу у осамнаестом и деветнаестом веку, са сачуваном архитектуром, старим дућанима и занатима и бројним кафићима, буџицама, данас најомиљеније састајалиште младих, представља значајан потенцијал Ваљева. Тешњар је незаобилазни сегмент туристичке понуде Ваљева и налази се у свим туристичким публикацијама Ваљева и Србије. Нашу општину и наш град сваке године посети велики број туриста, а права је реткост да појединци или групе туриста не посете или проведу пријатне тренутке у Тешњару. Зато, туристички посленици града, људи који се баве заштитом старог градског језгра, културни ствараоци, а пре свега одговорни људи Скупштине општине Ваљево уз све што су учинили да се сачува истинска амбијенталност овог дела града, са поносом изговарају реч Тешњар. У жељи да Тешњар буде сачуван, да му удахнемо живот и душу, да све што је старо и лепо не оде у заборав, пре седам година међу културним и туристичким посленицима града родила се и заживела идеја да се сваке године, у августу месецу, организује културно-привредна и туристичка манифестација под називом "Тешњарске вечери". Тада договорено, постало је стварност на задовољство грађана Ваљева и околине, а сада и бројних посетилаца из наше Републике. Ово је једина градска манифестација која траје десет дана, а фестивалски одбор именује Скупштина општине, која уједно, преко својих органа, обезбеђује неопходне услове за организовање и реализацију исте. Већи број градова у Србији, који имају стара градска језгра, током лета организују сличне манифестације (Београд-Скадарлија, Гардош, Нови Сад, Суботица, Зрењанин, Ниш и др.). Међутим програми "Тешњарских вечери" су специфични, оригинални и реализују се у самом Тешњару, реализују се од програма сличних манифестација у другим градовима, а посебно што су прилагођени свим структурама становништва града, па и туристима. У шали кажемо да је то ваљар на високом уметничком нивоу, а у збиљи то је манифестација за све душе, за сваког забринуте, веселе заљубљене. За време одржавања "Тешњарских вечери" у град се излази породично, са пријатељима, друговима, вољенима, свечано и празнично обучен. Туристи, пак у Тешњар долазе јер су чули да је то једина сачувана стара српска чаршија у нашој Републици, да је већ више година под заштитом, да је сачувала свој изглед, амбијенталност и да пружа велике могућности за провод и доживљај свега што је лепо. У Тешњару се још увек могу наћи производи старих заната, а за време "Тешњарских вечери" може се понешто купити, чак, по нижим ценама или се може пронаћи нека роба, које иначе нема у граду. Нека о Тешњару и "Тешњарским вечерима" више проговоре они којима су намењени програми. Али, реч-две о Тешњару и "Тешњарским вечерима" сутра потребно је рећи баш у овим приликама, у време одржавања манифестације.

"Тешњарске вечери" треба и даље да остану градска и републичка манифестација, да трају током целог лета, ако не у континуитету, онда у дане викенда (када буду боље прилике, пре свега економске).

"Тешњарске вечери" морају имати сталну позорницу и трибине, управо на простору где се сада одржавају.

Финансирање манифестације мора се битно мењати, уз задржавање постојећег, маркетиншког прилаза и финансирања, с тим да сви власници објеката у старом градском језгру морају учествовати у финансирању програма манифестације.

"Тешњарске вечери" и не само оне, морају бити повод за израду сувенира града, Тешњара...

Из Тешњара морају се "иселити" све делатности, продавнице, радње, које ни по ком основу, сем по основу власништва не би могле бити саставни део старог градског језгра (магацини вештачких ђубрива и семенске робе, пољопривредне апотеке, металостругарске радње).

На улазу у Тешњар треба пронаћи адекватан простор за Информативни туристички центар, са запосленим туристичким водичима, а треба размишљати о дислокацији Туристичког савеза Општине, такође у Тешњар.

Мерама пореске, кредитне и друге политике, подстицати опстанак старих заната, али и оживљавање неких већ угашених радњи и заната.

Конечно, ваља размишљати о ранијим идејама, али и искуствима других градова да се о старом градском језгру Ваљева брине посебно тело састављено од стручњака и заљубљеника у Тешњар и остале делове града који су под посебним режимом заштите.

Ако дођемо и близу до реализације наведених предлога и сугестија, тада неће бити тешко вршити промоцију туристичке понуде Тешњара и Ваљева у целини, а то нам је свима циљ.

Миломир Милошевић

председник Туристичког савеза Ваљева

О ГРАДУ И УМЕТНОСТИ

Ваљево, градић у Србији, ове године прославља шест стотина година постојања. Простор омеђен планинама, пресечен Колубаром која лагано отиче. Паланка у којој се родио један, а можда и други сликар светског гласа. Ни један више није ту. Дођу, прођу и оду. Први је градићу поклонили галерију, други град развеселио бојом. Варош је на њима шкртарила, одбијала их и никада их није заправо схватила, иако се дичила њима. Град уметност никада није примио, ни разумео, иако је покушавао, нарочито последњих година. Један од таквих покушаја су биле приватне галерије, чија се неуспешност врло брзо откривала. Амбициозно отварање, од стране власника олако схватане, претварале су се врло брзо у пиљарнице, или у најбољем случају у продавнице јефтине бижутерије. Други покушај су биле галерије при богатим државним предузећима. Смишљене као средство за побољшање имиџа фирме, постајале су паравани за узимање новца уметницима. Поучени тим искуствима уметници су одустајали од даље сарадње, предузећа инкасирали добит захваљујући порезу, док су се заостали предмети још пар месеци по гашењу галерије могли видети по елитним саопслугама. Ипак, најгушњи призор од свих, представљале су групе способних људи, оних ретких са идејом, који је нису могли реализовати због недостатка државних средстава. Неблагодарна средина је убирала данак. Престоница аматеризма је чувала своју репутацију, јер се у њој уметношћу најчешће баве аматери, не зато што им то није начин зараде, већ због свог незнања, ускогрудости и неразумевања. Уметношћу се тргује на све стране. Продајних места има и превелико, а и купци су ту. Продаје се уметност која то није, на продајним местима која су једино и само то, купцима који су то само зато што имају новац. Права уметничка дела се ретко продају, јер се аутору не растаје са творевини свог духа тако лако и за тако мизерну цену, галерије су ретке или не постоје, а познаваоци и љубитељи немају новца. А са друге стране изложбе, концерти и позоришне представе су препуне насмејаног шареног и за ту прилику посебно обученог света. Жеља негде постоји, али жеља за уметношћу и уметност су се ретко, ако су се икад налазиле и додиривале; по томе ни ова наша варош није изузетак. Сваки народ има уметност какву заслужује.

Миша Дудић

О ТЕШЊАРСКИМ ВЕЧЕРИМА РЕКЛИ СУ:

ВЕРОЉУБ ВЕЦА АНДРИЋ: "Ја "Тешњарске вечери" не бих тако назвао, ја бих их назвао ваљевским вечерима, вечерима културе, бизниса и забаве; мислим да је таква манифестација нужна Ваљевоу и не само да се догађа током августа, него да то буде сваког месеца. Ваљевоу је потребно да се на плану културе увек нешто дешава. Ми смо имали раније неколико југословенских манифестација, које су угашене, па се потреба за културом и те како осећа. Народ у овим тешким временима тражи излаз, па је ова манифестација и прилика да се виде пријатељи, рођаци, пословни партнери, да се сретну уметници, да се поразговара, да се договори. У овај пројекат мора да буде укључен цео град. Било би добро када би се група спонзора одлучила за наменску позоришну представу, баш за "Тешњарске вечери", или за неколико кореографија, или да се спонзорише добар оркестар. Могућности су огромне, па их и треба искористити. Ако је криза, не мора бити и духовна криза, јер је она у главама, у начину схватања, тако да све то може много боље да се организује и припреми на добро грађана Ваљева".

МИХАЈЛО ТОДОРОВИЋ: "Ја сам дуго година био у Београду, па сам на неки начин доживео и Скадарлију, зато ми смета што Тешњарске вечери тако мало трају, требало би да буду дуже и мало концентрисаније, свако на свој начин. На пример, без треба да буде у Дому културе а не на отвореном простору, да би овде, крај лепе наше Колубаре требало бити народне музике и да испечемо једног вола на ражњу, једноставно да се увек нешто дешава и да обавезно дузе траје, тако би и ефекти били другачији. И пословни, а и они други".

ВОЈВОЂАНСКА
БАНКА

NOVIFARM

Сад ће ме звати на ручак. Не једе ми се. Попио бих кафу и мало ћутао жмурећи на кревету. Мораћу због тога да дижем револуцију. Дотле је дошло. Ништа не може ван протокола. Кева ће употребити сузе, ђале неће употребити ништа, а ја ћу употребити своју главу да је бацам кроз прозор. Можда бих требао да оставим уста, због гутања и због њих. Треба да једемо јер је време ручка, а не што смо гладни. Биће свега. Меса, супе, салате, свега сем љубави. Она никад није на јеловнику, иако су сви тако много гладни. А и ко зна како се сервира. Пар тањира у којима се нешто чека. Они се одлучују за лакшу варијанту. Јести и опет јести. После би сви мотали бити дебели и сити.

ПРИВАТНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА
ПРОИЗВОДЊУ И ПРОМЕТ, ВАЉЕВО
ТЕЛ. 781-223

ТЕШЊАР И МАЛА ПРИВРЕДА

На терену је готово немогуће пронаћи потезе некадашњих чаршија, добро очуване, а дуже од 20 до 30 метара. Изузетак, готово несхватљив, свакако је стара чаршија у Ваљеву, тзв. "Тешњар", на десној обали Колубаре, која је у потпуности, (сем незнатних рушења) сачувала свој некадашњи изглед, свој специфичан дах у атмосферу...

"Основа за утврђивање политике развоја мале привреде је постигнут степен привредног и друштвеног развоја, потреба привреде и друштва за производима и услугама мале привреде, могућност за повећање запослености...развојна оријентација делатности мале привреде изражена у Основама политике дугорочног развоја СР Србије, до 1985. године, као и потреба да се превазиђу схватања и тенденције које утичу на успоравање развоја мале привреде у складу са интересима друштва..."

Цитати су из два документа од виталног значаја за друштвени и економски развој ваљевске комуне. Први је из стручног рада под насловом **Е А Р Х И Т Е К Т О Н С К О - У Р Б А Н И С Т И Ч К О Н А С Л Е Ђ Е У Г Р А Д О В И М А С Р Б И Ј Е**, објављен у часопису "АРХИТЕКТУРА И УРБАНИЗАМ" број 48, а други из одредбе Друштвеног договора о основама друштвеног плана СР Србије за развој мале привреде у периоду од 1976. до 1980. године. ("Службени гласник СРС", број 16/78).

Повезивање мале привреде са архитектонско-урбанистичким вредностима Тешњара није ни случајно нити нешто ново. Пре би се рекло да се ради о тренутку када обе актуелности намећу организовано друштвено ангажовање на разрешавању кључних питања за општину Ваљево, њено отварање према свету, а у исто време решавању низа нарасталих проблема друштвеног, културног и привредног живота.

О Тешњару је писано надугачко и нашироко у многим стручним часописима и студијама, био је предмет расправа у локалним, републичким и савезним оквирима. Не без основа се сматра јединственим спомеником веома ретких остатака ансамбла некадашњих чаршија и стамбених четврти ("мала") с краја прошлог и почетка овог столећа. Истичане су све активности старе чаршије и њихова егзистенција. Присутна је сачуваност безмало свих заната: сарача, лицидера и воскара, бојација и вуновлачара, ужара и обућара, грнчара, сајшија, капација и абација, пекара, бербера...Неколике кафане са класичним ентеријерима допуњују амбијент својим атрактивним екстеријером и написима: "Мали Париз", "Кљештавица", "Илија Бирчанин" и др.

С правом се истиче јединственост амбијента Тешњара у европским оквирима, а Башчаршија и Скадарлија се са њим чак и не пореде. Није стога ни чудо што је као споменик старе архитектуре законом заштићен и што се о његовој судбини стара Републички завод за заштиту споменика културе.

Специфичност тешњарског амбијента је у мноштву занатских радњи, а самим тим веома актуелан у ери ангажованог приступа политици развоја мале привреде.

Заједнички интереси, циљеви и политика развоја мале привреде као да немају плоднијег тла од Тешњара. Задовољавање потреба грађана и домаћинства са занатским и другим услугама, оспособљавање мале привреде и развој привреде и друштва у целини, смањење увоза дефицитарних производа, развијање домаће радиности, стварање већих услова за запошљавање младих и лица која се враћају са привременог рада у иностранству, искоришћавање природних и климатских услова за развој туризма и угоститељства, налазе пуно оправдање за један амбициознији програм, који би у блиској будућности нашао свој пуни смисао и оправдање.

Домаћа радиност у Ваљеву недовољно је искоришћена. Ни једна ваљевска радна организација се не бави овим уносним послом, који у исто време доприноси и већој запослености грађана и већем

обиму друштвеног производа. Поред наведених заната, у Тешњару егзистирају молери и фарбари, столари, електричари и ТВ механичари, бравари и аутомеханичари, водоинсталатери и прецизни механичари. Међутим, нови занати још увек нису заступљени у довољној мери. Повратници са привременог рада у иностранству свакако да су обогачени новим сазнањима, доносе нове занате и спремност да се ставе у службу друштва, али до сада та огромна енергија и субјективна снага друштва није искоришћена.

Стога се залажемо за доношење перспективног плана и програма развоја мале привреде у контексту егзистенције Тешњара, као архитектонско-урбанистичке споменичке вредности, који би имали одраза на целокупни привредни и друштвени развој наше комуне.

Сихронизовање специфичног и веома атрактивног амбијента Тешњара са малом привредом захтева деликатан и савестан поступак снимања постојећег стања, испитивања грађевинских и архитектонских вредности, проучавања економских и социолошких прилика, у предлозима стабилизације, асанације и наменске преоријентације објеката, а с тим у вези и ненаметљиво уклапање у временом изграђену физиономију старе чаршије.

Осмишљавање Тешњара са постојећим и новим архитектонским и услужним вредностима може пружити урбанистичке и туристичко-привредне вредности неслуђених размера и могућности просторног обogaћења средине и нових, савремених хтења.

Оваквим приступом Ваљево са околином постаје веома атрактивно подручје за посетиоце, а за житеље прави прилаз чувању наслеђених вредности и стварању услова за егзистенцију садашњих и будућих генерација.

Свакако да су ово полазне тезе за свеобухватније и трајније ангажовање друштва у разрешавању многих проблема, а у исто време и један од путоказа за детаљнији приступ још значајнијим подухватима.

У сваком случају, треба избећи површна и краткотрајна решења "од данас до сутра" и сваком од наведених питања прићи са пуном одговорношћу и друштвеном ангажованосћу. Само на тај начин ћемо успети да сачувамо архитектонско-урбанистичко наслеђе прошлости и да га унапредимо новим вредностима савременог начина живљења.

Грађани Ваљева, а посебно житељи Тешњара имају задатак да истрају у овим хтењима.

ВЕЛИБОР БЕРКО САВИЋ

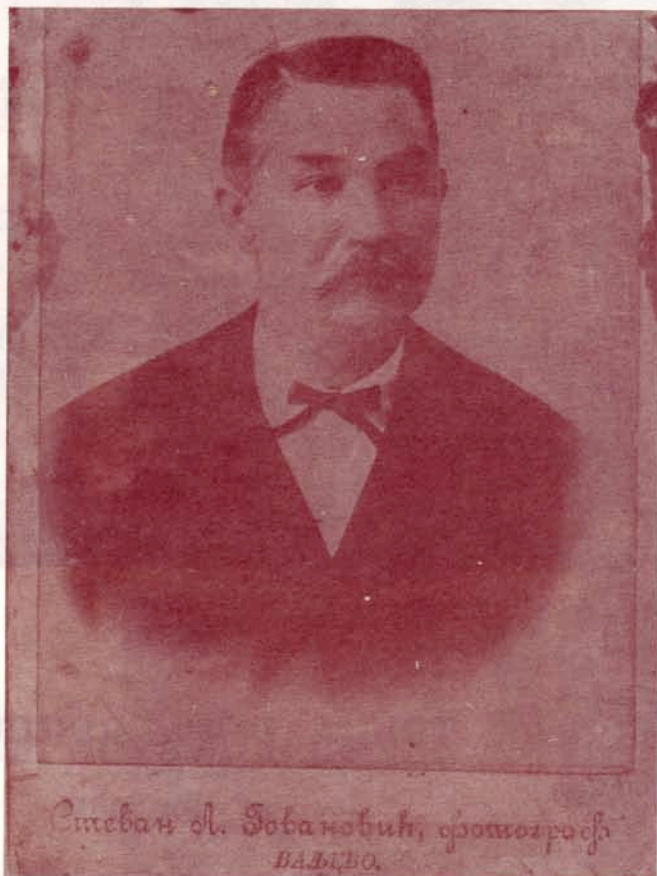
(објављено у "НАПРЕДУ" 10.8.1979.)

**ПЛАТНО ЗА СЦЕНОГРАФИЈУ ДАО
"УЗОР" - ВАЉЕВО**

**СЦЕНОГРАФИЈУ ОБОЈИО
ГРИН КОЛОР**

ОРГАНИЗАТОРИ

СО ВАЉЕВО, ТУРИСТИЧКИ САВЕЗ

БУКИЋИ ИЗ ТЕШЊАРА

У Тешњару, у улици Бирчаниновој број 46, живи породица Букић, која овде постоји дуже од сто педесет година. Улица Бирчанинова у прошлом веку звала се Главна чаршија, што је и писало на једној плочи усред Тешњара; касније је променила име у Обреновића улицу, а после пропасти династије чије је име носила, названа је Бирчанинова улица које име и данас носи. Први Букић у Ваљево је Срећко, рођен у Брезовицама. Букићи су, према књизи Љубе Павловића "Колубара и Подгорина", родом из Доњег Куча у старој Србији, а у Брезовице су се доселили у другој половини XVIII века. Дакле, у Брезовицама су већ два и по века. Немамо података када је Срећко дошао у Ваљево, али имамо једну оправдану претпоставку. У попису пореских обвезника из 1832. године помиње се само један Срећко, као бећар, то јест још нежењен, без презимена, као слуга код дунђера (зидара) Митра Јовановића. Касније се Срећко оженио са Маленом, за коју не знамо из које је породице и са њом имао четворо деце: Љубомира, рођеног 1843. у Ваљеву, Владислава 1850, Анку 1842, и Милицу 1855. године. У време пописа грађана Ваљева 1862. године носилац домаћинства била је Малена, удова Срећка Букића. Тада још нису имали никакве имовине у Ваљеву. Малена је обављала неку делатност, највероватније трговачку, од које је по процени комисије за попис имала месечни приход од три талира. То је приход окарактерисан као најнижи приход, такозване прве класе, а највећи приход карактерисан је у седмој класи. Срећков син Љубомир био је истакнути грађанин Ваљева. Био је по занимању трговац, али се бавио и другим делатностима. Један је од првих банкара у Ваљеву, јер је био први управник Ваљевске задруге, новчаног завода. Био је ожењен из познате куће Стојишића. Отац његове жене Софије био је Коста Стојишић, трговац али и политичар. Био је председник ваљевске општине, као и Костин брат, Касијан, такође трговац, а и председник ваљевске општине. Коста и Косијан су синови такође познатог Ваљевца и Тешњарца Алексе Стојишића, који је био учитељ. У каснијим годинама је дошао у Ваљево и

овде отворио трговину. Њихова трговина налазила се у садашњој улици Бирчаниновој, кућни број један. У истој трговини је радио и Љубомир, њихов зет, а касније други зет Стојишића, Спасоје Баћановић. Осамдесетих година прошлог века Љубомир Букић је купио једну стару кућицу, која је постојала на плаћу у Главној Чаршији и на том месту подигао лепу кућу 1885. године, што се види из записа на њиховој гвозденој капији, улазу у двориште. Њиховој кући има једена замерка: никада нису имали колски улаз, јер им је капија широка нешто око један метар. У то време Тешњар је био трговачки центар и сваки педаљ земље је био прескуп. Ко је хтео да има кућу у

Тешњару, морао се задовољити са плацем који је већ постојао, а ако је био узан, то је морало ићи на уштрб комочије. До пре петнаестак година та кућа је одлично служила, а онда је садашњи власник, Слободан Букић порушио део куће и на истим темељима направио кућу на спрат, много веће квадратуре и много комфорнију. Љубомир Букић је био и председник ваљевске општине осамдесетих година прошлог века, а политички је деловао у кругу тзв. "стола дванаесторице" много заслужног за прогрес Ваљева, у привредном, просветном, културном и сваком другом погледу. Љубомирова деца су Живко, поштански службеник, који је службовао у Ваљеву, Обреновцу, Горњем Милановцу, Мионици и у Београду, где је до пензије био управник поште број један. Љубомиров син Михајло био је начелник одељења министарства трговине и индустрије, а син Војислав, адвокат. Пре рата Војислав је био потпредседник општине у Скопљу, а после ослобођења је учествовао у изради законских прописа. Права је завршио у Француској. Љубомирове кћерке су Милева, која се није удавала и Љубица, која је била удата у Нишу, где јој и данас живе четири кћерке са породицама. Живко Букић је имао троје деце. Син Љубомир је био учитељ у Богави код Трстеника, Дучићу, Струганику, Доњој Топлици, Горњој Грабовици и у Ваљеву, а последњих дванаест година провео је у Народном одбору среза ваљевског као просветни инспектор. У сарадњи са Анђелком Кузмановићем Љубомир Букић је издао завичајну књигу из историје и географије ваљевског краја. Љубомир се бавио и друштвеним радом, па је тако био председник Црвеног крста у Ваљеву, оснивач кухиње за сиромашне, председник друштва "Партизан" и вршио друге друштвене функције. Љубомирова супруга је такође учитељица, Боса, кћерка Николе Станишића, кафеције са Уба. У браку са њом имао је двоје деце: Слободана и Мирјану. Слободан је завршио шумарски факултет и био директор "Ерозије" и СИЗ-а стамбене и комуналне делатности, а једно време и председник ваљевске општине. Сада се бави приватним бизнисом. У браку са Даницом, рођеном Лазаревић има двоје деце: кћерку Милицу и сина Љубомира. Даница је дипломирани хемичар по струци. Мирјана је завршила филозофски факултет, француски и латински језик. Сада је пензионер, а удата је за Рада Радовића, дипломираног економисту и са њим у браку има кћери Марију и Јелену. Живко је имао и кћерку Наду, која је живела у Београду и сина Бранислава, који је стрељан на Бањици 1942. године. Букићи спадају у четири-пет тешњарских породица које у Ваљеву живе више од сто педесет година. Поред њих су још Кораћи, Вујићи, Петровићи и Андрићи. Оливера Софронић, живи у улици Андре Савчића, је по мајци Тешњарка и њихови су у Ваљеву преко двеста година.

Бора Вујић

МП house

Шта би ми без љубави? Мемљиве собе, које нас стављају на пробе. Ствари које би да постану господари. А, цигани седлају коње. Ватра и дим. Изгорети или умрети... Знам, дуго смо падали кроз мрак. Књиге које су бриге Лутања. Тапкања у круг. Колико је дуг пут што опасно се надвија и сија светлом које крв у вене враћа и чини да заборављени од себе гутамо живот, као гладни хлеб што једу, не знајући кад је доста. Еј, Цигани, проклети Цигани! Черге, пут, ватра и љубав...

ARGO

ТЕШЊАРСКЕ ВЕЧЕРИ 1993. програм

● СУБОТА 14. август 1993.

- 12.00 ГРАДСКИ КУП У СКОКОВИМА У ВОДУ - Прва брана на Градцу
- 19.00 Отварање изложбе Народног музеја Зрењанин "ЗЛАТОВЕЗ СРЕДЊЕГ БАНАТА"
- Галерија Народног музеја - Ваљево
- 20.00 Отварање изложбе МАРИЈАНА БАРОША, академ. сликара из Зрењанина
- Галерија "34" у Тешњуру
- 21.00 Отварање ТЕШЊАРСКИХ ВЕЧЕРИ "ЖИВОТ С ПОГЛЕДОМ НА ВАЉЕВО"
- Учествују Омладински хор "Абрашевић" и глумци А.П. "Абрашевић"
- Позорница Тешњарских вечери

● НЕДЕЉА 15. август 1993.

- 21.00 Проекција музичког филма "РАСКРШЋЕ" - Позорница Тешњарских вечери
- 22.22 Монодрама "ПРВА БРАЧНА НОЋ" Миме Караџића - Галерија "34"

● ПОНЕДЕЉАК 16. август 1993.

- 20.00 ВЕЧЕ ЗА ДЕЦУ - Маскембал, модна ревија, игрице, гост Љубивоје Ршумовић
- Тешњар и тргови у центру града
- 22.22 ПЕСНИЧКО ВЕЧЕ - Учествује Љубивоје Ршумовић и млади ваљевски песници
- Галерија "34"

● УТОРАК 17. август 1993.

- 21.00 КОНЦЕРТ НАРОДНЕ МУЗИКЕ И ИГ АРА - Фолклор и оркестар КУД "Абрашевић"
- Позорница Тешњарских вечери
- 22.22 ПРОМОЦИЈА МИСНИЧКИХ НОВИНА "ЗАПИС" - Учествују новинар и етнолог Миле
- Недељковић, завичајни песници Иван Огњеновић, Момчило Белишевић, глумац Зоран
- Ћосић, виолинисткиња Зорица Станојевић
- Галерија "34"

● СРЕДА 18. август 1993.

- 21.00 РОК КОНЦЕРТ - Долар, Театар Бизар, Алергија и BLUE TAXI
- Позорница Тешњарских вечери
- 22.22 КРАТКИ МЕТАР У ВАЉЕВУ - Документарни филмови ваљевских редитеља
- Водитељ Зоран Ђорђевић, гост Александар Саша Петровић редитељ
- Галерија "34"

● ЧЕТВРТАК 19. август 1993.

- 21.00 КОНЦЕРТ НАРОДНЕ МУЗИКЕ И ИГ АРА - Фолклор и оркестар КУД "Крушић"
- Позорница Тешњарских вечери
- 22.22 КОНЦЕРТ КЛАСИЧНЕ МУЗИКЕ - Биљана Горуновић пијаниста и ученици Музичке
- школе у Ваљево - Галерија "34"

● ПЕТАК 20. август 1993.

- 22.00 МАНДРАГОЛА ПО МАКИЈАВЕЛИЈУ - Позоришна представа А.П. "Абрашевић"
- Трг Кнегиње Љубице
- 23.30 НОВИ ХИСТРИОНИ - Вече младих глумаца у режији Мирослава Трифуновића
- Галерија "34"

● СУБОТА 21. август 1993.

- 19.00 Првенство Ваљева у МИКС ОДБОЈЦИ - Игралште О.Ш. "Сестре Илић"
- Организатор О.К. "Ваљево"
- 21.00 ПРОГРАМ ИЗ ЗРЕЊАНИНА, ГРАДА У ГОСТИМА
- Фолклорни ансамбл "Коло" - Меленци, фолклор, тамбураши и глумци из Зрењанина
- Позорница Тешњарских вечери
- 22.22 БАНАТИКОН - Кабаре представа Народног позоришта "Тоша Јовановић" - Зрењанин
- Разговор са аутором Радиојом Шатићем - Галерија "34"

● НЕДЕЉА 22. август 1993.

- 21.00 ЦЕЗ И МОДА - АБВ 6, Модна ревија "Младост" - Мисионица
- Позорница Тешњарских вечери

(Снимио: Душан Јовановић)

bosie

НА ДРВЕНОМ МОСТУ

На дрвеном мосту, што се забадао у сред Тешњара и с друге стране излазио тамо према Гранду и Цветковој трафици, увек је било некако тесно. А ипак, сви су баш туд волели да прођу, било да се радило о млекацијама који су од раног јутра звекетали лименим судовима, ишли у Тешњар или дуж кеја према кантарима, трговцима, пиљарима, сељацима који су гледајући предасе још од Јоване до Пођуте знали да одвале раме у мимоилажењу, не осврћући се, рачунајући ваљда да је у граду то тако. А варошани су и у љутњи знали да су они научили да иду по ливадама и пољанама, да код њих нема гужве, па су само одмахивали, климали главом у страну псујући у брк и сељаке и мост. Ту, на мосту, жене са цегерима и котарицама застајале су да промене нажуљено раме од обранице, руку од цегера и котарице прекривених марамом, из којих се цедила сурутка, или неко разбијено јаје. И варошке жене застајале су баш ту. Да нешто важно причају, дигну обрве и глас због цена, изјадају се на трговце, кажу нешто у поверењу. Пролазили су ту и људи у белим и црним шеширима, скидали их у знак поздрава сваки час, баш ту на мосту. Затим бициклисти, који су најчешће имали и штитаљке на ногавицама панталона, да им ланац не ухвати манжетну. Они су ту силазили са "точкова", али ипак, сваки час зврцкали звонцетом по мосту.

А докле, испод истурених ногара дрвеног моста Ацедила се Колубара. Између врбака и тишака, изненађујући се, сама ударала у понеку стену. Покрај обале песак сличан муљу, по средини шљунак и подоста бачених гума, шерпи без дна, сандала-немих сведока доласка једног новог времена...

Уместо овог, у којем још калдрмисаним улицама лупкају штикле без флекаца, завијају мајстори шерпи и кишобрана, што је већ почело да нервира и многе тешњарске керове, који су ту шеврдали и прелазили мост да би стајали пред Сергијевог радњом, код "касапа". Пролази време у којем ђока "бициклита" не може да стигне да накрпи гума, нарочито на оним бициклима што су имали уграђен "Крушиков мотор" који је био хит, сан многих, за којим су се сви окретали, власници их по сто пута мазали и расклапали и час окретали педале, а час дигнуте главе, тобож, увек журили.

А Тешњарцима, што су тек изашли из кратких панталона, мост је био као капија сопственог дворишта и они су на њега полагали пуно право. То се огледало тако што су по цели дан седели на пречагама, избоченим дрвеним ногама, плуцкали у реку, дизали рибе са дна, ишли на рукама по оградни на којој се тачно знало где ко седи и ко има право на које место. За њих је било карактеристично да су то момци који веома полажу на изглед својих мишића,

(Снимио: Данко Цибић, 1935.)

које су добијали вежбањем у "Партизану", дизањем тегова направљених од лимених конзерви напуњених бетоном које је обично спајала дршка од метле. На мишицама су се још огледале поруке другарства, исказивања љубави, успешно завршеног кадровског рока и светлих узора из филмова. Уиграни, са јасном хијерархијом и послушношћу млађих и слабијих, која се подразумевала, добацивало се сељацима, развучио невидљиви конач да старији прескачу, наглас варила храна, подвиривало испод размакнутих дасака, а за девојкама цуцкало и ђурликало, зато су само најхрабрије пролазиле туд, бирајући радије гвоздени мост. Жене из оближњих кућа чија дворишта излазе на кеј, препознајући увек неког свог, журно су просипале лаворе, крстећи се најчешће улазиле у кућу. Лети, ту се купало, скакало, играло јуре, а кркуше и кленови одавно су навикли на превртање стена и бућкање пловка.

Увече једва се увлачило у намерно излизане фармерке које су трљане шљунком, плаво-беле морнарске мајице са крагном, а одбијени палчеви једва су углављени у шимике, које су се од дужине кривиле у вис. Скупљало се за корзо, правио план за упадање у биоскоп "Централ". Онда опет на мост на сладолед и бозу. Летње вече на тротоару преко пута "Малог Париза". Мириш ђевапчића, жагор, гласови, свирка. Мрчак и Тула са виолином, бели шешири и шарене деколтоване хаљине, валцер око стуба, звуци Веронике...

А када с јесени Колубара надође и ваља, мост се Анекако развучи, шкрипи, трпи ударе балвана и воде, наваљаног грања. Са њом уз хук пролазе очишћени кокошињци, понеко прасе, а окупљени народ на кеју у чуду гледа Тешњарце где скачу у набујалу воду вадећи балване, чак доле испод гвозденог моста. Жене окрећу главу, а нека објашњава да тако може доста да се скупи па кад се осуши, само пуккета... Иза набујале Колубаре остану изнемогле врбе и глиб као огледало. Испод моста онда стопалима се праве фигуре, а неко се и цео слика.

Дарко Марјановић

СРБИЈАНКА

Тешњарске вечери су манифестација, коју Србијанка прати сматрајући да су оне уједно и промоција свих градских колектива, тако да Србијанка пред градјанима има дужност и обавезу да представи оно што је те године урадила. То је, по мишљењу Србијанке, годишња смотра и Ваљева и Ваљеваца. У том смислу и ове године се учествује на "Тешњарским вечерима" у намери да се помогне као спонзор с једне стране, а с друге стране да се представе и производни програм и нови производи. Србијанка се поноси учешћем у делу манифестације, а поводом проглашења најбоље домаће ракије, Ваљева и околине, ЖИВЕЛИ!

МП *house*

Ја узимам боју било коју и себе за руку, одлучан да се одведем и да се затравим и тако зеленкаст преплавим тишином која цвркуће. Изађем из куће и тамо кроз трње и пруће кренем у пределе бескрајно далеке. Од себе самог правим неразумне флеке. И исфлексан тако по свету се смуцам, немам ни име ни вољени град. Мој живот је лет, па макар на крају био пад.

ПРВА ЉУБАВ ЗАБОРАВА НЕМА

Још сам била у основној школи
Када спазих два зелена ока
Он ми рече да ме средње воли
А ја њему да је страшна стока.

То су биле наше речи лажне
Изречене због љубави снажне.

Отишо је чак у друго место
А ја сам му написала писмо
Писао је и он мени често
Али више видели се нисмо.

Поздрављам га са речима двома
Прва љубав заборавна нема.

Љубивоје Ршумовић

Њије широко море него су далеке обале
Њије дубока празнина него су ивице недодир-
љиве

Не погађају речи већ смисао скривени
Ништа више не може помоћи ни теби ни мени
Ја спавам пијем и живим с људима
Све се надам тако ће ме заобићи судбина
Све се надам тако ћу те заборавити
Неће ме више сећања ломити
Нема лека овој носталгији која ми затрпава
дане

Нема лека овом неповрату
Који уједе па се чак ни не сакрије
Нема лека овој клици што ломи празнину
Лептири су полудели у овој тмини
Ноћ је појела и небо и земљу
Мирише труло по забору
Нисмо се ваљда предали витеже?

Милица Матијевић

Ако те нека друга погледа
Реци јој и она је тако гледала
Ако те нека друга пољуби
Реци јој и она је тако желела
Ако ти нека друга каже волим те
Реци јој и она је волела, али много више од тебе

Јер то никад није говорила.

Сузана Симић

...
За барку мученика
За брод без палубе
Стоје у реду

Да би видели

Саставили се
Небо и море
У тами

Да би шетали

Бродском оградом
Кисли на ивицама
Прамца

Стоје у два реда
Да би се више плашили
Једни других

Не гледају се
Да би страх
Прикрили

Вратиће се
Истом барком
Исти мученици

Небојша Андрић

Н...
Недореченост бескрајности у простору
заидана

Негде под ребрима пожуда бриди
Прејака реч на челу написана
Глув је не чује, слепац је не види

Неопипљивост стварности разум доказује
Вредност постојања поражено скита
Лепљивост привлачности тугу исказује
Песма песму звуком чита

Неописивост мисаоности главама тутњи
Распадљивост предвечерјем жури
И извори мрака све су више мутни
Ишчезла је радост у прегласној бури

Момчило Трифуновић

Девет пута по ОУТ

БИТИ ХРАБАР: Бити ненаоружан.

и, превара, плачки, рекета, батина, напада, рата, камата. Како да поред оволиких жртви у моди не буду они који их малтретирају?!

БИТИ МУШКАРАЦ: Захтеви које савремене жене, а нарочито савремене Српкиње постављају пред савременог мушкарца, а посебно пред савременог Србина, тешко су достижни и за одличнике попут Ничеовог "Ибишмена". Он би морао да познаје догматику цркве, да пости за Видовдан, да воли само Српкиње, да буде ратни херој и да не буде промискуитетан.

КЊИГЕ: Нема тих књига које могу да се пореде са маштом и описима наше штампе. Новине су живописније него икад, а коштају скоро као књиге. Уосталом у овој земљи већ одавно нико ништа не чита, а сви пишу.

РЕДОВИ ЗА ПОЗОРИШТЕ: Енергију треба чувати, за неке корисније редове, рецимо за хлеб. Опште узев, добро је што смо се ратосиљали те забаве потрошачког друштва, јер смо је некритички преузели од батинаша Новог светског поретка. То су они што су нам се издавали за савезнике, а у свакој згодној прилици би нас бомбардовали. Много је лакше када знаш да хоће да те бомбардује неко ко ти није савезник. А и ове ноћи су прохладне, па би чекање у редовима за позоришне премијере, што подразумева и шетање "крпица", могло довести до нежељене прехладе. Лекове треба чувати за нешто конкретније, а на за сузбијање последица гламура.

СТРИПОВИ: Да је Мики Маус могао да сања да ће постати највећи непријатељ српског народа никад не би крочио у земљу у којој су царовала три угурсуза, два угурсуза, па онда сви ови угурсузи који истерују дружину из Патковграда.

ТАТАР БИФТЕК: А Бога ми и ђевапчићи. Због очигледног отоманског порекла популарност роштиља је доведена у питање, а и многа друга јела губе трку са традиционалним српским ражњем.

ВИСКИ: Вотка и квас опет улазе у моду. Ко пије виски и кока- колу другоме јаму копа, или ради за ЦИУ.

БИТИ МИНИСТАР: Парадоксално, али у небеској земљи ништа тако лако не пада са неба као министри. Да је министарско место изгубило на свом значају сведочи и чињеница да су бивши министри сами окопавали њиве у завичају, а тога нема ни у земљи сељака.

МАРТОВСКИ ЗЕЦ

Грађевинско предузеће **ЈАБЛАНИЦА**
вам може

Пројектовати и саградити кућу, стан, локал, хотел, мост, стадион, фарму, школу, цркву...

Испоручити бетон и остали грађевински материјал

Истругати грађу

Пружити потребне услуге багером, булдожером, утоваривачем, ваљком, виљушкарем, камионом и шлепером

Извршити разне електро, машинбраварске и друге занатске услуге

Запослити децу на грађевинска занимања

Нудимо на продају локале намењене малој привреди у тржном центру на Дивчибарама

Будите гости нашег хотела Јабланица у Ваљеву и ауто-кампа Брежа на Дивчибарама

УМЕМО МОЖЕМО ХОЋЕМО МИ ГРАДИМО ВЕЋ ПОЛА ВЕКА

Лепо ми дође да напишем неко отворено писмо. То је прави хит ових дана, па је овом скоројевићу велики проблем да одоли таквом изазову, само на кога да га насловим; пре је било лакше, гејаџи, цибири, дулови окупљали су се у двадесет сати код Поште и Крста. Чачкали носеве и зубе прстима, цедили бубуљице на излогу Робне куће и певушили најновије хитове Мирослава Илића, а онда ођедном, нечујно заверенички са свих страна, нагрнула је хорда "поселаша" и у урбане зоне града Ваљева. Вешто су се маскирали да на први поглед ниси начисто с ким имаш посла, цуре су обријале ноге и научиле да ходају на штиклама, а момци престали да носе беле чарапе, као знак распознавања и почели редовно да се перу. Сваки седми дан. Окупирали су нас, а да нисмо свесни. Профил ових "поселаша" је врло различит, од пандура до будућих академица. Неки нови клинци, уз пар часних урбаних процената. Имам манију гоњења од тих клинаца, што обожавају полуписмене звезде народне музике и безбедно питају: "А ко ти је то Милорад Павић?"

Знали смо се из виђења, добар дан и до виђења; ови и слични звуци вас дочекују на улазу у један број ваљевских бутика. У самим бутицима, окружена шверцованом робом из Турске, дочекује вас девојка хладног погледа, дигнутог носа и уста пуних жваке. Не устајући из плетене фотеле, у паузи између два балона, рећи ће: "Изволи". Пустиће вас да сами тражите и мозгате колико је данас марка; кад вам постане јасно да плата вашег оца не може да залегне за обичну мајицу усудићете се да питате: "Извини, је леможе овде нешто да се купи за петсто милиона?"

"Којих петсто", дочекаће вас презрив глас; постоје две могућности: или да без речи изађете, или да одговорите:

"Оних које ти примаш за месец дана рада у овом ђумезу, гуско једна". Ова могућност вам даје извесну моралну сатисфакцију а дотичну живину, оставља отворених уста, док излазите праћени звуцима (знали смо се из виђења, добар дан и до виђења).

СЛАВИЦА

О укусима у две приче

Стара изрека каже-о укусима не треба расправљати, али када се они формирају по заиста чудним критеријумима, наведена изрека не стоји; из тога следе две приче:

ПРВА,

Понекад се питам да ли су критеријуми које женски свет примењује у оцењивању привлачности мушкарца лош укус или приземност духа. Шта су мерила привлачности по којима би мушкарац требало да буде привлачан; зар није битна боја косе, очију, атлетска грађа, зар није битно да ли је духовит забаван или паметан? Отприлике, све то и није битно, па се питам шта је онда битно? Битно је бити богат, имати добра кола, пуно новца, скупоцену одећу и са таквим предусловима се лако постаје и леп и паметан и духовит, а остали којима то није доступно нек се теше, у овом граду ни Мел Гибсон без пара не би прошао. Верујте. Када видите рибу у бесном ауто неког од тих типова, немојте молити Бога да вам је подари, молити га за ауто, а риба ће доћи сама по њему. Уосталом, зар моје другарице школске у јуну не певаше: "Ја сам савршенство без мане, ја сам део војничких снова, ја сам лутка са насловне стране и треба ми лова".

Прича друга:

ЗА МУШКАРЦЕ ЈЕ ЛЕПА ДЕВОЈКА УВЕК ЛЕПА.

ДИВЉИ БОЛЕ

STEFIL

СЛАВИЈА КОМЕРЦ

ГЛУМЦИ СУ ОДАВНО СТИГЛИ У ТЕШЊАР, СИРЕ

Управо тако и никако другачије, поштовани публикуме, пуче стари и мудри! Ал е да би прича наша достигла свој крај нешто нас тера кренути од самог почетка. А почетак прави игре позоришне заправо је мрак, онај пре но што се завеса отвори. Тај мрак, сад од нас већ далека, бејаше по-

прилично густ и јак, пун црних мисли, вајних архитеката градских, који високоумно предлагаше да се Тешњар са земљицом сравни и ту солитерско насеље придигне. Ја вајних ли људи, ја памети велике! На сву срећу, ако срећа уопште постоји, дунуше неки ветрови разумни, те са Тешњара одагнаше зло и несрећу оваквог мудријања. И не само да тесне калдрмисане улице и кућерци облика чудноватих у судњи час са вешала бише отргнути, већ им се ново рухо скроји, ваљда као молба за опрост због година немара и заборав. Са новим оделом Тешњар нам драги врло брзо и нову душу доби, а она опет многоме што шта има захвалити Вечерима Тешњарским, које упорно, већ седам лета из старе чаршије одгоне досаду августовску. А збивања тешњарска вечерња, ноћна, боме и пређутарња, испунише уметници свакоразни, сликари улични, але и они који галеријски мир више воле, поете и литерате. Музичари озбиљни и свирачи други. Играчи и певачи. И глумци наравно. Стигоше међу првима и осташе мађу последњима. Такав је то сој. Глумци су били домаћини често у улози толмача, објашњавајући збивања многа. Причаше цењеном гледатељству о себи и занату своме, помало глумећи себе, помало другог кога. Глумише час сами, час у пару, други пут за децу, а онда опет за оне друге. "Паткица Жуткица" и "Шума која хода" нађоше лако пријатеље мале. Своја прва знања приказиваху и они који високе глумачке школе уписаху. Гледасмо и кабере комшија Шапчана, а Крушевљани доведоше своје

театре. Појавише се "Абрашевић и Нове форме", поручише "О покојнику више ни речи". Ако не о покојнику, онда о овом приказану молим за реч више, ако ни због чега другог онда због ведрога неба, чкиљавих фењера и простора тешњарских на којима се глумци ваљевски играху и нама игру подарише. У црном фијакеру коњи врани довукоше ожаловљену породицу, срески шпијун верао се по крову кафане оближње. На првом спрату куће преко пута вршени су разговори глумачки, док су маратонци пре но што последњи круг оптрче најпре искочили из "мерцедеса" временског, оног из година тридесетих. А онда су једни пуцали с ове стране Колубаре, а они други не осташе лењи, па истом мером узвратише од Гранда с оне стране реке. Мора се признати, понешто се догађало и на самој бини.

И тад би свима јасно коју лепоту Тешњар нуди поставши и сам велика позорница. Приказаше се све чари театра на отвореном простору Позоришта за пук, где су глумци и публика почесто једно. Али, све то траја врло кратко. Порушише хитри рушитељи велику летњу сцену и саградише марљиви градителји на том месту куће неке

нове, а театре бацише низ кеј мало ниже. Та бина потраја само једно лето, доживевши горку судбу. Сцену гурнуше над саму реку, кано какву платформу за подводна глумачка истраживања. Сада се дружина глумачка сели на другу страну Колубаре потајно се надајући да ће најзад добити место на коме ће за стално положити даске, оне које живот значе. Јер глумац без сцене је као Ваљево без Тешњара, као Тешњар без вечери тешњарских, као тешњарске вечери без глумаца и позоришта. Овога пута Трг кнегиње Љубице претвориће се у венецијанску пјачу и причати голицава причу о мандраголи травки по људском обличју, којој се лако веровало да баш на зачеће некаквим тајанственим својствима благотворно утиче. Завесе тешњарске отворене стоје, глумци су стигли сире.

Бранко Антонић

БИЛО НАМ ЈЕ ЛАКО И ЛЕПО

Мало година (пет) смо ми из Радио Ваљева правили "Тешњарског гласоношу" и мало бројева (свега седам) ових новина смо направили. Почели смо септембра осамдесет осме, у време када су се Србијом ваљали митинзи. Овога лета, на нашу срећу, нема митинга, нема на жалост, ни много чега другог. И сад, као и онда, има Тешњара, има "Тешњарских вечери" и има "Тешњарског гласоноше". Има бар тога, али и разложне зебње да и без њих не останемо.

Као један од досадашњих коуредника ових новина, заједно са Бранком Вићентијевићем, одабрао сам за објављивање у "Тешњарском гласоноши" стотинак различитих прилога. Неки од њих имали су овакве наслове: "Подмладио нам се Тешњар, утегао кућерке и биртије", "Многобројни Петровићи", "Плоче иле Калдрма", "Грба из Грабовице", "Влада Гајдаров, песник", "Сарач Коста Парезановић", "Оставимо Тешњару понеку бору", "Ковачевићи из Ковачевог хана", "Кораћи са краја Бирчанинове", "Разгранала се тешњарска филозофија", "Гранд хотел-прилог његовој будућој историји", "Нови живот Иловачића воденице", "Јеротије Н. Вујић", "Настанак клуба дванаесторице", "Друштво за улепшавање Ваљева", "Тешњар пре и после рата", "Тешњарска филмска прича", "Музички живот у Тешњару"...

Доста доброг говори о овој новини и то ко је све у њој сарађивао. За "Тешњарског гласоношу" у пет прошлих година писали су: Љиљана Љиљак, Љиљана Кецојевић, Гордана Бранковић, Сениша Митровић, Зорица Ђеранић, Бора Вујић, Бранко Лукић, Слободан Јеремић, Тихомир Дражић, Предраг Лучић, Мирјана Грујић, Зоран Јоксимовић, Мирко Бојанић, Бранко Антонић, Богољуб Лома, Рада Филиповић, Дарко Марјановић, Иван Дрпић, Радослав Глишић, Радван Марјановић, Небојша Андрић, Зоран Триповић... Фотографисали су: Душан Јовановић, Драгиша Меденица, Мирослав Јеремић, Милан Јездић. Цртали су: Миле Петровић, Зоран Андрић, Милоје Митровић

Лако је и лепо било бити уредник "Тешњарског Гласоноше". Понајпре што је за штампање у сваком броју конкурисало више занимљивих текстова и више илустрација него што је на расположиви број страна могло да стане. Жалили смо што нема пара за лист већег обима, прижељкивали да ове новине изађу и по који пут током године. Уздам се да ће се пред таквим изазовом наћи људи који од овога броја преузимају "Тешњарског гласоношу".

ЗДРАВКО РАНКОВИЋ

МЛАДОСТ МИОНИЦА ВОДЕЋА КОНФЕКЦИЈА

О КЊИЖЕВНОМ ЖИВОТУ ВАЉЕВА И ТЕШЊАРА

Ваљево следи за град са интензивним књижевним животом. Посматрано споља, или са стране, то заиста тако и изгледа. У Ваљеву се, пре свега, дешава импресиван број књижевних програма (сетимо се "Дворишта", Гимназије, Спомен дома" Милован Глишић", Црквене порте, Галерије 34 и др.), постоје издавачи белетристичке вокације, књижевне манифестације, писци (живи и мртви), књижевни скандали, култна места књижевности, као што је Бранковина, на пример, постоје књижевна публика /?/, читаоци белетристике, књижаре /?/, библиотеке /?/, књижевне награде и фондации у настајању, писци "на раду" у Београду, Новом Саду и другде, књижевна традиција, институција прве књиге, књижевни критичари и зановетала... Рекло би се, заиста густ књижевни "талог", густо испреплетана савременост и традиција, разнолике појаве и садржаји, интензивна циркулација књижевних феномена. Рекло би се, једна фантастична густина књижевног плетива, каква се мало где може наћи, једно "књижевно проветравање" којим се мало који град у унутрашњости може похвалити. И заиста, донекле све је тако, па ипак... Ваљево, рецимо, нема часопис или лист за културу и књижевност-ту нужну натруху сваког аутентичног књижевног живота. Нема довољно нових /ни старих/ књига у библиотекама /ни књижарама/, без којих је истински књижевни живот само празна тлашња, лаж и поза; нема довољно правих књижевних фанатика и зналаца који би дубински естетизовали књижевни живот, како он не би плутао у баналним тумачењима и употреби књижевности као идеологије /само/ рекламе, параде, пригода и прослава, јефтиног бацања прашине у очи, или забављања чаршије. Дакле, осим страсти недостаје сувислост, тј. дубински зналци књижевности, информисани или страсни читаоци, недостају богате књижаре и богате библиотеке, књижевно култивисане мецене, одрешенија општинска кеса, пре свега за књиге и часописе. Ипак изнад свега недостаје онај незамењиви мисионарски рад, оно књижевно потпаљивање у школама, где се све губи или добија, где се књижевност узноси или огади. Где су у такозваном књижевном животу Ваљева око двеста професора и наставника језика и књижевности? Где су моћне литерарне секције каквих је некада било у школама и где су се дешавали чудесни сусрети са властитим и туђим песмама, причама, есејима? Где су књижевне смотре, конкурси, фестивали /част Гимназији/? Књижевни живот тражи жртве. То знају они који горе на тим пословама. У њему много могу да помогну они који сада кибичују са стране: школе, културнаци, финансијери, спонзори, ствараоци, читаоци, заљубљеници, публика, организатори. Књижевни живот и Тешњар? Књижевни живот и "Тешњарске вечери"?

У Тешњару нема ни једне књиге, ни једне књижаре. Једва једна галерија и једна продавница уметнина. Тешњар живи углавном доњом половином тела. Они који су могли да спасу културни живот Тешњара и оплемене га још покојим објектом културе-били су алави на паре. Они су преостале објекте продали онима који више плате. Они који сарађују са онима који више плате немају културу, ни књижевност. Тако култура, па и такозвани књижевни живот у Тешњару сада само привирају на дан-два, или чак неколико целих дана у години, колико их надмене парајлије припусте. Тако је сав Тешњар распродат алавима на паре, а ништа није остало алавима на снове. Па ипак, још понешто се урадити да, чак и у оваквом Тешњару. Било је обећања и наговештаја да ће понека кафана неговати оно што се зове књижевна и уметничка боемија... Има још понеки кутак, где би се могли дешавати "сусрети посебне врсте", само недостаје књижевна инфекција.

Књижевни живот нам је онакав какве и колике су нам истинске културне и књижевне потребе. Кад будемо желели више-имаћемо и умети више. Имамо више од већине градова. Да ли је то довољно?

Остоја Продановић

(Цртеж: Миодраг Ћировић)

Девет пута по ИН

ВЕЧЕРЊИ ИЗЛАСЦИ ПО КУЋАМА: Трежњење у туђем кревету.

ШТРАЈК: Као модус како доскочити лихварима трулог запада. Измислили смо радни штрајк-као на први поглед не радимо ништа, а у ствари ми живимо као да ће санкције трајати сто година и спремамо се као да ће благостање почети сутра. Или мало сутра.

БИТИ ЧЛАН НОВИХ УДРУЖЕЊА: Ради се о најразличитијим нузпроизводима текућег рата, који афирмишу и легализују дезертерство као стил живота и служе као колективне веш-машине за прање нечисте савести; напомена, улазница чист прекодрински акценат.

БИТИ ТАМО ДАЛЕКО: Продавати скупе поштанске марке скинуте са писама рођака из иностранства.

УЛИЧАРИ: Уличарима је на конту уличног бизниса све опроштено, а њихове биографије постају контролни репери за каријере нових српских јапија.

ПИЈАЦА: Најоригиналнији српски шопинг центар где је однос онога што се једе и онога што остаје после јела 50: 50.

ЦИПЕЛЕ НА БАЗИ ЦОКУЛА: Да ли се то сви колективно спремамо на збег?!

ТЕЛЕФОНСКИ ИМЕНИЦИ: Багателна роба вишеструке намене. Уједно, списак свих оних на које не можете да рачунате и довољно нежна хартија за одржавање опште хигијене.

ИВО АНДРИЋ: И његова чувена реченица: "Дође време кад паметни заћуте, будале проговоре, а фукара се обогати"!

Мартовски Зец

ВАЉЕВО АУТО има право да каже да успешним радом последњих година, приближава наш град, ваљевски крај, са својим лепотама и историјом пословним партнерима у земљи и иностранству. Радујемо се што у Ваљеву живи дух стваралаштва и културе, који прија општој нервози, што има наде да ћемо ми ваљани Ваљевци продужити славу наших предака и стварати и градити град по мери човека. Пословни систем Ваљево ауто има потребу да помаже градске светковине, и не само то, даровите и сиромашне, изложбе и књиге, да подиже културу живљења, да град буде привлачан и пријатан за све бизнисмене света који ходају Србијом. За нас је Тешњар био и остао симбол Ваљева. Зато, ко нам дошао на "Вечери" добро дошао.

БИЛО ЈЕДНОМ У ВАЉЕВУ

Било је то у јесен осамдесет седме када ме позвао Воја Маџар. Ја сам пристао да са прилично сумљивим финансијским средствима у недефинисаном радном простору и са ученицима Гимназије покренем једно гласило које је требало да пропрати ондашње тешњарске септембарске вечери. Пара је било само за Југословенске аматерске сусрете Абрашевић, али како је та комунистичка и Титова измишљотина црквала, то је требало доказати ваљевским југословенима (из старије гарде) да постоји и култура града у коме они живе и на чији рачун живе. Све је било у полету, но дуго би било то о осећањима тих дана; много се очекивало, али негде далеко ван Ваљева, Ваљеву се спремао другачије. Не могу заборавити Душана Арсенића, ја сам се сетио да би са главом листа Љубе Ненадовића (његовим Гласоношом) и са још једним елементом из Тешњара, требало да изгледа прва страна новог Гласоноше-Арсенић је помогао да се реализује та идеја, младог професора Кандића са информатике, који је компјутерски реализовао све преломе. Колико је само било дивних ђака, ученика новинарског смера, који су сатима остајали да би дотерали своје текстове. Било је много грешака, али та деца су била толико у својим сновима да је просто тешко било исправљати те грешке. Млади господин Мандић, који је у оне дане сањао да буде велики глумац, а који се данас ухлебио у политици, са највећом страшћу је бринуо о повезивању Гласоноше и његовој дистрибуцији. Пошто су постојали одређени темати Гласоноше (за област историје и археологије, аутор г. Ж. Жеж) млади господин Мандић је са задовољством те бројеве пласирао у три часа по поноћи у легендарној кафани Мали Париз и по целом Тешњару по коме је врвело од људи; прескакали су се столови, пело се по бинама лебдело се испод звезданог, септембарског ваљевског неба-биле су то ноћи као у Фелинијевом Амаркорду, никоме није падало на памет тих орману чучи ментални контејнер, а и ако је било неког телевизијског извештаја о рату, ко зна где и у ком простору је био те осамдесет седме.

Славен Радовановић

Долазак првог воза у Ваљево 1908. године

Први септембар 1908. године (по старом календару) био је велики празник Ваљева, јер је тог дана у град на Колубари стигао први воз. Тај догађај су забележиле и "Вечерње новости".

На савском пристаништу у Забрежју, код Обреновца, првог септембра 1908. године у преподневним часовима било је врло живо; чекали су се гости који су путовали лађом од Београда. По доласку лађе, званице су се сместили у вагоне, а композиција са свечано искићеном локомотивом, на чијем предњем крају су се налазили гроздови, клипови кукуруза, сирове и суве шљиве и други производи овог краја, кренула је пут Ваљева, вођена сигурном руком машиновође Тасе Ивковића. Очекивања да ће се у овом возу наћи и цела српска влада нису се испунила. Неколико начелника одељења из

железнице Бадера, гости су са својим домаћинима пошли у град. На челу поворке ношена је застава ваљевског Занглијског друштва. Увече је славље настављено у хотелу Секулић. Измењено је више здравица, а посебно утисак су оставили политичари, које је овај догађај сјединио. Сутрадан су се гости вратили у Забрежје, односно Београд. Тек осмог септембра почели су да саобраћају теретни возови, а путнички крајем септембра.

Милан Трипковић

ВАЉЕВСКО ПИВО

Пивара Ваљево, индустријски првенац Ваљева, најстарија пивара западне Србије, основана је 1860. године доласком баварског пивара Јозефа Ајхингера. У здравом природном амбијенту испод шуме са бистрим изворима производило се и производи пиво питко као поезија, стабилно и јако као српска историја. Као потврду квалитета, својим традиционалним и специјалним "Гранд" и "Ајхингер" светлим пивом пивара Ваљево добија многобројна признања од којих су најзначајнија "Златни победник Београда" и 30 златних медаља "MOND SELECTION" освојених у Амстердаму, Бриселу, Атини, Лисабону, Паризу, Лондону... Значајан извоз остварује се у Русији, Италији, Бугарској, Румунији, Француској и САД. Уз свој главни пиварски програм Пивара Ваљево производи и освежавајућа безалкохолна пића (Платан кола, Платан оранж, Платан екзотик) и природне воћне сокове и нектар. Сталним проширењем и осавремењивањем свог производног капацитета, а одржавајући свој традиционални квалитет Пивара Ваљево наставља пут стабилне тржишне оријентације. Ваљевска Пивара се ове године појављује на "Тешњарским вечерима" следећи добар обичај и поклањајући својим суграђанима цистерну пива.

ПОМАГАЧИ:

СТОМАТОЛОШКА ОРДИНАЦИЈА 'ЈАНЕВСКИ'
РАВЕКС ТРЕЈД • БОНАФИДЕС • ДЕС
АГРОИМПЕКС ДЕВАКО • ГРАФОТЕКС • АРФА
КОВАЧЕВ ХАН • ДЕЛТА ТРЕЈД • БАХУС
АУТО ШКОЛА "ПРАВИНГ" • РАПАН • ЛУТРА
КОМПРЕКС

(Цртеж: Миодраг Ђировић)

разних министарстава није том догађају дало одређене свечарске димензије.

За шест часова возње, колико је трајало путовање до Ваљева, било је пуно пријатних и узбудљивих догађаја. Пејзажи Посавине, Тамнаве, Колубаре пленили су својом лепотом. Узбуђени су били мештани, кроз чија села је пролазио воз. Било је и неверице и страха, нарочито код жена, па су неке бежале далеко од пруге, а једна група жена и девојака дала се у бег због писка локомотиве и зауставила се тек када је локомотива престала да пишти. Брзина воза није била велика у првом реду због несигурности пруге, која није у потпуности довршена. Свечаности дуж пруге и примање гостију, угледних сеоских домаћина и радника, који су градили пругу, утицало је да воз тек у четири по подне стигне на циљ-железничку станицу у Ваљево. Долазак прве композиције био је пропраћен пуцањем из прангија, звуцима војне музике и бурним клицањем огромне масе света. Готово цело Ваљево сјатило се на станици. Пошто су саслушани говори представника Ваљева, Светозара Поповића, народног посланика и

"Ваљевска банка" је била и остала банка привреде и грађана ваљевског краја

Ваљевско банкарство датира још из 1861. године, када је основана Управа фондова у Ваљеву.

"Ваљевска банка" је најважнији и највећи изданак ваљевског банкарства, које траје више од сто тридесет година.

У својој пословној експанзији банка се оријентише и према Београду као тржишту за своје услуге. У току су последње припреме за отварање Пословне јединице у Београду.

"Ваљевска банка" је била и сада је стожер ваљевске привреде и грађана кад је у питању капитал за обртне и инвестиционе потребе. Највећи део привредних и непривредних инвестиција и достигнути развој привреде ваљевског краја остварен је потпором и активностима "Ваљевске банке" која је постала и штедна каса највећег броја грађана нашег краја. Банка је постала и исплатна благајна за више од три четвртине запослених и великог броја пензионера, јер им исплатиоци зараде и пензије исплаћују преко "Ваљевске банке". "Ваљевска банка" је у непосредној вези и сарадњи са грађанима Ваљева и ваљевског краја, а она је и сада са вама, драги грађани, у време "Тешњарских вечери" и почетка обележавања шестстогодишњице нашег града.

ДИВА-добра страна живота, утемељивач, спонзор и организатор и овогодишњих вечери Ваљева и Тешњара, поклања ове године своју љубав онима који су увек и заувек на доброј страни - најмлађима. Модне ревије, шешири, балони, игра, песма, радост и будућност, маскенбал и низ других "фора и фазона"- школарце, бакине и декине унучке, татине љубимице, "нинџе" и "тарзане", чине у Тешњарским данима и вечерима главним "шефовима параде" која је део њих, део садашњих жеља и хтења, део снова и вечитог дечијег "моје је боље".

ДИВА, уз 600 година дивног нам Ваљева, својим изложима, календарима, понудом мноштва роба и низом манифестација осмишљава време садашње дубоком жељом да се сви Ваљевци сврстају на добру страну. Зато што је она и ове, шестстоте по реду године Ваљева, уз младост,

БИГ-ЕНЕХ

Итекако Ваљевцима познато, трговинско-туристичко предузеће,

Десет продавница и три апотеке, фантастично снабдевене,

Синдикална самопослуга, куповина на картицу синдиката, са попустом и одложеним плаћањем,

У организацији БИГ-ЕНЕХ-а, у шест смена на Јадрану летовало 1500 деце целе Србије,

БИГ-ЕНЕХ хотел на Дивчибарама, ради са комерцијалним гостима и пуним капацитетом.

БИГ-ЕНЕХ

ФЕРУМ

Друштвено предузеће Ферум је специјализована фирма за производњу грађевинских везивних елемената.

- челични анкери за тешка оптерећења,
- универзални челични анкери,
- специјални челични анкери,
- везивни анкери фасадне керамике,
- елементи за везивање и транспорт бетонских делова,
- делове и подсклопове по ЈУС-у и ДИН-у и узорку;

ФЕРУМ је једина фирма у Савезној Републици Југославији, која производи везивне елементе за грађевинарство, а свој квалитет је доказао извозом производа у земље западне Европе тако да је до увођења санкција, извоз учествовао са 42% укупне производње.

ДАРОДАВЦИ:

БАТА ТРГОПРОМ • ДИВА ИМЕКС
МИША ЧЕТНИК • СТОЧАР - КООП
ПРИЗМА • ВА КОМ • ГРОСЕРИЈА
ВАЉЕВАЦ • ЛУТЕКС • М.ТЕОДОСИЋ
ДИВА ВЕЛКОМ • ДИВА-ДОМ • ГРОС
ЗЗ ОГЛАЂЕНОВАЦ • КРСМАНОВИЋ • ТИПС
РИМИНИ ТРЕЈД • ЈОКСИМОВИЋ БИС
ЕЛЕКТРОНИКА • ФЕРООПРЕМА • ТАРА
ЕЛКОМ • ВАЉЕВСКА ГИМНАЗИЈА

ДРУШТВЕНО УГОСТИТЕЉСКО ТУРИСТИЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ СЛОГА

Фирма је која представља носиоца угоститељског и туристичког развоја овог краја.

"Слога" се поноси успесима у области туризма последњих неколико година. Дивчибаре познато планинско место најближи је центар спортова (зимских и летњих) Београду и Војводини.

Захваљујући фактору близине и великим напорима уложеним од стране "Слоге", Дивчибаре су постале прави туристички хит, који опседа велики број гостију у сезони и ван ње.

"Слога" поседује сопствену пекару на Дивчибарама, рибњак и мини-хидроцентралу у Ваљеву, као и бензинску пумпу.

Размишљајући о проширењу свеколике понуде цењеним комитентима, створена су мешовита предузећа: "ЈУГИТАЛ ТРАДЕ", "ЛУМЕЛУНД ГОЛФ АБ" и "ГРАНД ИНТЕР ЛИЗИНГ". Комерцијална служба "Слоге" проширила је делатност и на област трговине. "Слога" поседује сопствени veleprodajni магацин, али и могућност трговине на мало, са широким асортиманом роба са домаћег и страног тржишта.

ТЕШЊАРСКИ ГЛАСОМОНША

Издање Агенције "КОНАК" Ваљево
Уредник: Милован Матић
Технички уредник: Душан Јовановић
Штампа Ваљевска штампарија